

PUBLIKÁCIÓ

Saad József: *A kormópusztai internálótábor*, Magyar Nemzet, 1989, 10. 14. 10. o.

Saad József: *Undesirable Elements. Forced Relocations 1950-1953*. The New Hungarian Quarterly. Vol. XXXI. No. 120. Winter, 1990. 109-118. o.

Saad József: *Zur Geschichte des Ungarischen Gulag. Zwangsaussiedlungen im südlichen Grenzgebiet Ungarns*. Südostdeutsche Vierteljahresblätter. München. 1991. Folge 1. 40-48. o.

Saad József: *Hortobágy – egy fejezet a deklasszálás történetében*. In: Kitzázottak. Budapest, 2001. Alterra Svájci-Magyar Kiadó Kft. 41-54. o.

Saad József (Szerk.): *Telepessors*. Térkép- és képszerkesztő: Landauer Attila. Budapest, 2004. Gondolat. 368 o.; Második kiadás uo. 2005. 371 o.

Tartalom (Második kiadás):

Saad József: *Előszó* (9-12.o)

Kiss László: *Zárt táborok a Hortobágyon és Nagykunágon 1950-1953*. (13-50. o.)

Az elhurcoltak lakóhelyei és a kötetünkben nem részletezett táborhelyek (20+8 kihajtható térkép)

Borzas-Mihályhalma (2+2 kihajtható térkép)

Báldy Béla: *Borzas-Mihályhalma* (55-75. o)

Dr. Vörös István: *Élettörés* (76-80. o)

Kiss László, Linding Ferencné, Schleining Károly: *Szilánkok – egy baranyai német család történetéből* (81-94. o.)

Kónyatanya (1+1 kihajtható térkép)

Vörös István: *Kónyatanya* (97-112. o.)

Dr. Vörös István: *Élettörés II*. (113-119. o.)

Csurgó Bernadett, Róka Gyula: *Ha ugyan ott lesznek...*(120-125. o.)

Csongovainé Zsákai Piroska: *Váltóvár* (126-139. o.)

Borsóstanya (1+1 kihajtható térkép)

Holopcey Péter: *Borsóstanya* (148-163. o.)

Csurgó Bernadett, dr. Hardicsai Béla: *„Felültünk a biciklire, a rendőr is egyre, én a magaméra...”* (164-168. o.)

Landauer Attila: *Harangszó előtt – és után* (169-177. o.)

Csurgó Bernadett: *Kiszakítottak. Kunmadaras élete a kitelepítés előtti időkben* (178-197. o.)

Jakabfalvy Gyula: *Borsós*. (198-206. o.)

Kormópuszta (1+1 kihajtható térkép)

Dr. Zalántai Endréné: *Tiszagyenda-Kormópuszta* (209-240. o.)

Bundula Mihály: *Szülföldünk Bácsország* (241-247. o.)

Tedej (1+1 kihajtható térkép)

Apatini Ferenc Illés, Saad József: *A csurmának köszönhetően* (251-286. o.)

Saad József: *Telepessors* (287-326. o.)

Kiss Dénes: *Bánátból Bărăganba. Az 1951-es „pünkösdi” kitelepítések Romániában* (327-345. o.)

Válogatott bibliográfia (346-349. o.)

Képek forrásai (353-355. o)

Az 1950-1953 közötti elhurcolások során érintett települések, településrészek (356–371)

Báldy Béla: *Felavatták az elhurcoltak emlékművét.* Kanadai magyarság. 2006. január

Saad József: *Örökségek súlya – örökösök terhe. Gondolatok az emlékezésről és a módszerről a hortobágyi-nagykunsági kényszermunkatáborok kutatása kapcsán.* Budapest, Konrad-Adenauer-Stiftung, 2006. 97-116. o.

Saad József: *Hortobágy – a magyar Gulág.* Rubicon. 2010. 6. sz. 4-21.o.

Nagy Mária – Saad József: „*Péntek volt és 23*” – *Kitelepítések 1950-1953 között a baranyai határsávból.* Telepesek Társadalmi Múzeum Alapítvány – Argumentum Kiadó és Nyomdaüzem, Budapest, 2011. 49 o.

Saad József: *Hortobágyi társadalomkísérlet: a koncepció és következményei.* Kommentár. 2012. 1. sz. 41-59. o.

http://kommentar.info.hu/iras/2012_1/hortobagyi_tarsadalomkiserlet

http://kommentar.info.hu/szerzo/saad_jozsef

Nagy Mária: *A modern család előképe. Egy társadalmi kísérletről 60 év után: családok a hortobágyi zárt kényszermunkatáborokban.* In: Pusztai Gabriella – Fenyő Imre – Engler Ágnes (szerk.): *A tanárok tanárának lenni... Tanulmányok Szabó László Tamás 70. születésnapjára.* Debrecen, 2012. 299-314. o.

Saad József: *Hat évtized múltán. A hortobágyi és nagykunsági kényszermunkatáborok emlékezete.* Bajai Honpolgár. 2012. július XXIII. Évf. 7. (260.) sz. 4-6 o.

Báldy Béla: *Hatvan éve szűnt meg a magyar Gulág. Marhavagonokban vitték a hortobágyi munkatáborokba a kitelepítetteket is.* Magyar Nemzet, 2013. június 22. 6. o.

Nagy Mária – Saad József: „*Péntek volt és 23*” – *Kitelepítések 1950-1953 között a Vas megyei határsávból.* Telepesek Társadalmi Múzeum Alapítvány – Argumentum Kiadó és Nyomdaüzem, Budapest, 2013. 72 o.

Nagy Mária – Saad József: „*Péntek volt és 23*” – *Kitelepítések 1950-1953 között a Bács-Kiskun megyei határsávból.* Telepesek Társadalmi Múzeum Alapítvány – Argumentum Kiadó és Nyomdaüzem, Budapest, 2013. 52 o.

Saad József: *Kényszermunkatáborok Hortobágy pusztáin.* In: Fülek György (Szerk.): *A táj változásai a Kárpát-medencében. IX. Tájérténeti Konferencia kiadványa. A Környezetkímélő Agrokémiáért Alapítvány kiadványa.* Gödöllő, 2013. 150-154.o.

Rajkainé Végh Krisztina – Saad József: *Talajfeltételek és tájatalakítás a hortobágyi zárt táborokban.* In: Fülek György (Szerk.): *A táj változásai a Kárpát-medencében. IX. Tájérténeti Konferencia kiadványa. A Környezetkímélő Agrokémiáért Alapítvány kiadványa.* Gödöllő, 2013. 155-161. o.

Nagy Mária – Saad József: „*Péntek volt és 23*” – *Kitelepítések 1950-1953 között a Csongrád megyei határsávból.* Telepesek Társadalmi Múzeum Alapítvány – Argumentum Kiadó és Nyomdaüzem, Budapest, 2015. 128 o.

Saad József (Szerk.): *Hortobágy örökségei. – Kényszermunkatáborok és lakóik nyomában.*
Szerzők: Nagy Mária – Saád József. Tipográfia, tördelés: Kovács Mariann. Budapest, 2015.
Argumentum Kiadó. 310 o.

Tartalom:

Saad József: *Előszó.* 7-11.o.

Saad József: *A hortobágyi „telepes”-kísérlet – egy szál a társadalomformálás szövevényében.* 13-38. o.

Saad József: *A tizenkét tábor.* 39-94. o.

Nagy Mária: *Táborlakók.* 95-160. o.

Nagy Mária: *Szabadulás után – generációk, életutak.* 161-228. o.

Saad József: *Emlékezők, emlékhelyek.* 229-252. o.

Nagy Mária-Saad József: *Fogalmak.* 253-287. o. *Határövezet, határsáv* (S. J.); *Telepesek* (S.J.); *X-esek* (N. M.) 253-286.

Kronológia. Irodalom. Képek, térképek jegyzéke. Ábrák, táblázatok jegyzéke. 287-310. o.

KONFERENCIA, ELŐADÁS, REFERÁTUM

2004. február 12. Budapest, Goethe-Intézet.

Saad József: *Telepessors. Kényszermunkatáborok a Hortobágyon 1950-1953.* Referátum a *Szellemi Köztársaságért Alapítvány - Bibó István Szellemi Műhelyben.*

2004. június 5. Tiszafüred, Kemény Kastély. TTMA-szimpozium.

Saad József: *Telepészmúzeum – egy történeti örökség mai életünkbe illeszthetőségének esélyei.*
Témafelvető referátum

Hozzászóló résztvevők: dr. Aradi Csaba, HNP-igazgató; Bereczki Miklós, plébános – Tiszafüred; Csongovainé Zsákai Piroska, TTMA-kurátor, Csurgó Bernadett, szociológus; Fűvessy Anikó, néprajzkutató, múzeumigazgató, Tiszafüred; Józsa Béla, építésmérnök, vállalkozó, Tiszafüred; Landauer Attila, cigánykutató; Nagy Erzsébet, teológus, TTMA-alapító; Orbánné Szegő Ágnes, történész, könyvtárigazgató, Tiszafüred; Perge Lajos, agrármérnök; Pergéné Szilágyi Zsuzsanna, HNP, gazdasági igazgató, TTMA- kuratóriumi elnök; Szűcs M. Sándorné, ref. lelkész, Tiszafüred, TTMA-kurátor; Végh Sándorné, Tourinform-igazgató, Tiszafüred.

2005. augusztus 12. Tiszafüred, Református Lelkészi Hivatal

Történeti örökségeink szociográfiája – társadalomkutatási terepgyakorlatok Tiszafüred térségében. Szimpózium a TTMA nyári terepgyakorlatának zárónapján.

Moderátor: Lányi András, író, tanár, ELTE – TÁTK

Előadók: Csongovainé Zsákai Piroska, TTMA-kurátor

Csurgó Bernadett, szociológus, ELTE, PhD-hallgató

Dr. Fűvessy Anikó, múzeumigazgató, Tiszafüred

Gál Sándor, könyvtáros, Tiszafüred, Városi Könyvtár

Landauer Attila, cigánykutató, TTMA-munkatárs

Orbánné dr. Szegő Ágnes, Tiszafüred, Városi Könyvtár, igazgató

Dr. Saád József, tanár ELTE – TÁTK, TTMA-képviselő

2005. szeptember 30. München. Ungarisches Institut München e. v. – Katolikus Magyar Értelmiségi Mozgalom, Pax Romana Müncheneri Csoport.

Saad József: *Telepessors – kényszermunkatáborok Hortobágy és Nagykovács pusztáin (1950-1953).* Előadás.

2005-2007

Történeti örökségek szociográfiája. Szekcióülések a Magyar Szociológiai Társaság (MSZT) éves konferenciáin

2005. november 15.

Levezető elnök: Saád József

Referátumok:

Csurgó Bernadett: *Kutatható-e az emlékezet? A kunmadarasi kitelepítettekkel készített mélyinterjúk tapasztalatai*

Tamáská Máté: *Falusi épített örökségünk társadalmi megítélése*

Orbánné dr. Szegő Ágnes: *Heves megye zsidó öröksége*

Landauer Attila: *A Közép-Tisza vidék cigánysága a II. világháború után*

Saad József: *Örökségek és örökösök Kócspusztán 1840 és 1950 között*

Horváth Endre - Sente Thomas: *Társadalmi múzeum – településfejlesztés – Kócsújfalú*

2006. november 10.

Levezető elnök: Saád József

Referátumok:

Horváth Endre – Sente Thomas: *Rejtett sorsok – Az 1950 és 53 között a hortobágyi kényszermunkatáborokba elhurcoltak kérdőíves felmérése*

Bank Barbara: *KÖMI-táborok 1951-1953*

Saad József: *Emlékezetközösségek narratívái és az emlékezetpolitika*

Orbánné Szegő Ágnes: *Tiszafüred szellemi élete a 19/20. század fordulóján*

Landauer Attila: *Az Észak-Alföld beásai*

Tamáská Máté: *Kőbe zárt társadalomrajz. Egy Tisza menti kisváros történelmi utcaképeinek átalakulása 1980-2006 között*

2007. november 23.

Levezető elnök: Saád József

Referátumok:

Tamáská Máté: *Az örökségalkotás útjai*

Csapody Tamás: *A bori munkaszolgálat szerbiai helyszínei*

Lakk Norbert – Németh Krisztina: *Ami megmaradt – Sárbogárd zsidó öröksége*

Orbánné Szegő Ágnes: *Zsidók és zsinagógák Szolnok megyében*

Bank Barbara: *Hatvan: régmúlt és múlt – az 1951-es „klerikális tüntetés” öröksége a vasutas-családok életében*

Saad József: *Emlékezetmunka – beállítódás-típusok, toposzok és narratívumok az emlékezéstilalom feloldása után*

2006. szeptember 4. Budapest, Gellért Szálló.

Saad József: *Hortobágyi kényszermunkatáborok 1950-1953 között.* Referátum. a Hans Seidel Alapítvány – Konrad Adenauer Alapítvány szimpóziumán.

2010. május 18. Budapest, Gellért Szálló

Saad József: *A hortobágyi társadalomkísérlet a proletárdiktatúra rendszerében. Az elgondolás és következményei – a károk pótlása és pótolhatatlansága.* Referátum a Konrad Adenauer Alapítvány – Kényszermunkatáborokba Elhurcoltak Egyesülete szimpóziumán a kitelepítések 60. évfordulója alkalmából.

2011. február 23. Budapest, Andrásy Gyula Német Nyelvű Egyetem.

A múltfeldolgozás kultúrája. Pódiumbeszélgetés a Konrad Adenauer Stiftung és a Donau Institut rendezésében. *Résztevők:* Hans Kaiser, K-A-S igazgató (moderátor), Ellen Bos, M. Kiss Sándor, Peter März, Saád József, Schmidt Mária.

2011. november 25. Ebes. Szécsényi Ferenc Tájémuzeum

Saad József: *Hortobágy árnya – visszaailleszkedés és múltfeldolgozás a szabadulás utáni évtizedekben.* Előadás a *Sárba tiport kegyelet* c.. konferencián az ebesi kényszermunkatábor létrehozásának 60. évfordulóján.

2012. január 31. Budapest, Gellért Szálló.

Saad József: *Kényszermunkatáborok az Alföldön 1950-1953 – Utóélet.* Előadás.

A Konrad Adenauer Stiftung (K-A-S) és a KDNP „Kommunizmus áldozatai” tagozatának konferenciája az 1950-ben beindult deportálásokról, a kitelepítettek emlékét megőrkítő – készülő – parlamenti határozathoz kapcsolódóan. Budapest,

2012. május 10. Baja, Polgármesteri Hivatal

Helyi emlékezet – társadalmi örökség. Az 1950-1953 közötti hortobágyi kitelepítések társadalmi üzenetei. Konferencia a TTMA rendezésében. Megnyitó: *Zsigó Róbert*, Baja város polgármestere.

Referátumok:

Saad József: *Határsávból a Hortobágyra. Két régió történeti rétegei é a helyi emlékezet.*

Fábián Borbála: *Határsávban élni – Bácskában*

Nagy Mária: *Családi, helyi, társadalmi veszteségek. Nyereségeink?*

Gabnai Katalin: *Társadalmi traumák dramatikus feldolgozhatósága.*

Pódiumbeszélgetés:

Báldy Béla, kertészmérnök, Gabnai Katalin: drámapedagógus, Kubatov Gábor, orsz. gy. képviselő, Nagy Csaba, alpolgármester (Pécs), Rácz Árpád, főszerkesztő (Rubicon) Moderátor: *Nagy Mária*

Dr. Guzsvány Mihályné: *Baranyaiak emlékeznek.* Filmösszeállítás.

2012. június 22. Keszthely, Balaton Múzeum

Saad József: *Kényszermunkatáborok Hortobágy pusztáin.* Referátum.

Rajkainé Végh Krisztina – Saád József: *Emlékhelyek a Hortobágyon.* Referátum.

Történelmi emlékhelyek a tájban. IX. Tájéörténeti Konferencia. Keszthely, 2012. június 22–24.

2013. március 19. Budapest, MTA Kisebbségkutató Intézet

Munda-Hírnök Katalin – Kovács Attila: *A Rába-vidéki szlovének a „Magyar Gulágon”.*

Előadás. Felkért hozzászólók: Eötvös Péter (Hortobágyi Kényszermunkatáborokba Hurcoltak Egyesülete), Saád József (TTMA), Sz. Kovács Éva (ABTL)

2013. október 26. Bajánsenye, Művelődési Ház.

Saad József: *„Péntek volt és 23” – Kitelepítések Vas megyéből.* Referátum a *„Kitépték őket közülünk” – Hortobágy élő emlékezete Vas megyében*” c. konferencián. Rendezők: Vas Megyei Honismereti Egyesület – Bajánsenye Önkormányzata.

2013. december 12. Ebes, Széchenyi Ferenc Tájmúzeum.

Saad József: *Eltűnt táborok nyomában. Hortobágyi kényszermunkatáborok a 33-as út mentén.*

2014. február 25. Budapest, Toldy Ferenc Gimnázium.

Saad József: *Rendhagyó történelemóra a Kommunizmus Áldozatai Napján.*

2014. június 27. Kerkáskápolna, Művelődési Ház.

Saad József: *Az őrségi kitelepítettek emlékező előadás.*

2014. augusztus 28-30. Eger. A Hajnal István Kör *Vidéki élet – vidéki társadalom* c. konferenciája.

Nagy Mária: *A Hortobágyi családok rekonstruálhatóságának forrásai* (referátum 28-án)

Saad József: *Hortobágy történeti arculatváltásai* (referátum 29-én)

2015. február 27. Kecskemét, Kodály Zoltán Ének-zenei Általános Iskola, Gimnázium, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Zeneművészeti Szakközépiskola.

Saad József: *Rendhagyó történelemóra a Kommunizmus Áldozatai Napján.*

RENDEZVÉNY

2008. 09. 12-14.

Péntek volt és 23. Pódium-előadás. Viszák, Kultúr-Pajta. Összeállította: Saad József, rendezte: Szarvas József. 2008. október 25.

Előadók: Apatini Ferenc Illés, Horváth Ákos, Lukács József, Saad József, Szarvas József, Tornyos Bea, Trokán Péter, Varga Bence.

2008. szeptember 12-14. Tiszafüred, Kemény Kastély

Workshop a „*Telepesek és szabadok*” – *társadalomtörténeti és történeti ökológiai tanulmányok* c. OTKA kutatási projekt keretében. *Referátumok:* Bank Barbara, Csapody Tamás, Csurgó Bernadett, Gál Gergely, Hajdu Lajos, Horváth Endre, Németh Krisztina, Saad József, Tamáska Máté. *Meghívott szakértők:* M. Kiss Sándor, történész, Orbánné Szegő Ágnes történész, Nagy Mária, szociológus

2011. május 26.

Saad József: *Történetek tornya.* Prezentáció a Hortobágyjárók Körében a TTMA Hortobágy – Kun György-telepre állandó kiállításáról és oktatási központjáról. Tiszafüred, Kemény-kastély.

2015. február 25.

Nagykanizsa, Vasember-ház. Csoportinterjú és televíziós felvétel a zalai és a nagykanizsai kitelepítettek körében. (Moderátorok: Nagy Mária és Saad József)

2015. május 7.

Nagy Mária – Saad József: *Hortobágy örökségei – Kényszermunkatáborok és lakóik nyomában.* Argumentum Kiadó, Budapest, 2015. Könyvbemutató az Írók Boltjában.

2015. november 3.

Budapest, Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár. A TTMA programjának és tárlókba kihelyezett kutatási anyagainak bemutatása a Tudomány Napján.

(Nagy Mária, Saád József. Moderátor: Csité András)

2016. február 25.

A TTMA csongrádi kiadványának bemutatása Szegeden a Csongrád Megyei Kormányhivatal épületében. (Nagy Mária, Saád József. Moderátor: Péter László)

KIÁLLÍTÁS

Péntek volt és 23 c. a TTMA kiállításai a hortobágy-nagykunsági deportálásokról:

2010

Dávod-Püspökpuszta, Hotel Fortuna. Állandó kiállítás. Összeállította: Saád József. Munkatárs: Horváth Endre. Megnyitó: 2010. március 13.

Őriszentpéter, Őrségi Teleház. Állandó kiállítás.

Összeállította: Saád József. Munkatárs: Horváth Endre.

Megnyitó: 2010. június 26. (A kiállítás anyaga 2013. márciusában áthelyezve Bajánsenyére a község közösségi házába.)

Budapest, Avilai Nagy Szent Teréz Templom. Vándorkiállítás.

Összeállította: Saád József. Munkatárs: Horváth Endre, Nagy Mária, Tóth Péter.

Megnyitó: 2010. november 14.

2011

Mohács Térségi ÁMK Ifjúsági Centrum. Állandó kiállítás.

Összeállította: Saád József. Munkatárs: Nagy Mária.

Megnyitó: 2011. szeptember 29.

2015

Mórahalom, Aranyszöm Rendezvényház. Kiállítás.

Összeállította: Saád József. Munkatárs: Nagy Mária.

Megnyitó: 2015. augusztus 25.